

УРОЖАЙНІ ЗАГАДКИ

Тиждень 5 “Якби речі говорили”, урок 22

Обладнання і матеріали: підручник “Українська мова та читання” (автор Г. Остапенко) с. 36-37, осінні дари (гриб, каштан, жолудь, гарбуз, яблуко тощо), м’яч, роздруковка “[Як ми відчуваємо об’єкт](#)”, [назви страв для осіннього меню](#), розмальовка “[Захований суржик](#)”.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Вправа на розвиток мовлення “Опиши і відгадай”

На столі викладені осінні дарунки (*каштан, жолудь, гарбуз, яблуко тощо*). Учитель описує плід, діти вгадують його. Потім ведучим гри стає хтось із дітей (наприклад, учень, що відгадала загадку).

Учитель може запропонувати план опису, використовуючи інформацію органів чуття.

План опису

- Цей плід на дотик ...
- На смак ...
- Він пахне ...
- Якщо постукати ним по столу, то він звучатиме ...
- Його колір ...

Можна запропонувати візуальний план (див. роздруровку “[Як ми відчуваємо об’єкт](#)”).

2. Гра-пригадайка з м’ячем “Гаряча картопля”

Діти стають в коло і передають м’яч з рук в руки називаючи справу, яку їм приємно робити восени (*підкидати листя, робити екібани, збирати гриби, варити варення тощо*).

РОБОТА З ТЕКСТОМ

1. Читаємо складні слова і визначаємо наголос — стрепенувсь, кашкети, вився-плівся, рудопузі, гостинна.

Діти вигадують з цими словами словосполучення. Наприклад, кіт стрепенувся, красиві кашкети, вився-плівся виноград.

2. Читаємо текст “Урожайні загадки” (*завдання 18, с. 36 підручника*) самостійно — мовчки або пошепки.

3. Обговорення загадок — виконання вправ 19, 20 на с. 37 підручника.

4. Пропонуємо дітям прочитати загадки, які сподобалися, вголос. Діти разом можуть казати відгадки.

5. Виконання письмових вправ 21, 22 на с. 37 підручника.

ДОДАТКОВІ ВПРАВИ**1. Складаємо сторінку меню “Осінні смаколики” (робота у парах)**

Парі видається 2 аркуші з переліком страв (див. роздруківку “[Назви страв для меню](#)”). Діти мають прочитати їх і виписати назви страв, які кафе пропонує тільки восени. Сторінку можна оформити вдвох, придумати цікаві назви стравам (наприклад, гарбузова каша може отримати назву “Золота тарілка”), написати назву ресторану. Після роботи варто вивісити сторінки на дошці або зробити книжечкою.

МОВНА ТЕМА “СУРЖИК, ЙДИ ГЕТЬ!”

1. Педагог пише на дошці “жик-сур”, пропонує переставити склади місцями і прочитати слово. Обговоріть з дітьми значення цього слова.

2. Бесіда “Шукаємо українські відповідники”

Учні читають визначення на с. 37 підручника.

Запитання до дітей

- Чи є щось незрозуміле у цьому поясненні? Чи треба щось пояснити?
- Чи помічаємо ми зазвичай недоліки у своєму мовленні? А в мовленні інших? Чому?
- Якщо ви помітили суржик в мовленні іншої людини чи потрібно робити зауваження? Чому? Як саме варто робити це, а як — ні?

Виконання вправи 23 (див. с. 37 підручника) (можливе письмове виконання).

3. Хвилинка для вправних пальчиків

Педагог роздає дітям каштани, пропонує — котити їх у долонях, перекидати з долоні на долоню, стискати в кулаці і розтискати, підкинути-плеснути-спіймати, перекидати один одному в парі— намагатися не губити плоди.

4. Виконання вправи 23 на с. 37 підручника. Діти об’єднуються в пари, разом шукають у тексті слова, записують їх у зошити. Ті, хто впоралися швидше, складають з ними свої речення (також в парі).

ДОДАТКОВІ ВПРАВИ

1. Педагог пропонує учням прочитати слова, які дуже любить Суржик, і знайти їхні українські відповідники у філворді (див. роздруківку “[Захований суржик](#)”). Знайшовши слово діти зафарбовують клітинки, у яких воно записане, і закреслюють суржиковий варіант. Краще для кожного слова брати інший колір.

О	Т	Р	И	М	А	В	С
О	П	А	Р	К	А	Н	В
К	А	Б	У	В	А	Й	І

<i>Р</i>	<i>К</i>	<i>О</i>	<i>В</i>	<i>Д</i>	<i>Р</i>	<i>А</i>	<i>Т</i>
<i>І</i>	<i>З</i>	<i>В</i>	<i>І</i>	<i>С</i>	<i>Н</i>	<i>О</i>	<i>Л</i>
<i>П</i>	<i>Р</i>	<i>О</i>	<i>Б</i>	<i>Л</i>	<i>Ю</i>	<i>Й</i>	<i>О</i>

Слова Суржика: канешно, пролучив, забор, свет, кип'яток, пока, одіяло, делаю.

ВАРІАНТИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання з робочого зошита "[Тренажер з правопису](#)" (частина 1, с. 18).
2. Виконати завдання 24 на с. 37 підручника.
3. Запитати у мами чи бабусі, які осінні страви їм подобаються, як їх готувати, дописати страви в своє меню осінніх страв.
4. Записати в зошит рецепт улюбленої сімейної осінньої страви. За бажанням принести пригостити нею однокласників.

*Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**, школа "Соняшник", м. Київ*